Vragen van het lid Çörüz aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **het bericht dat slechts zes van de 26 korpsen erin slagen de norm te halen van het in de wijk aanwezig laten zijn van wijkagenten**.

□

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. De wijkagent is 24 uur de ogen en oren van een wijk. De wijkagent weet wat er speelt in een wijk en heeft een belangrijke preventieve functie. Het kabinet heeft dit ingezien en is daarom gekomen met 500 extra wijkagenten in deze kabinetsperiode. Wijkagenten horen op straat te zijn. Uit het bericht van RTL Nieuws van gisteren blijkt dat uit onderzoek van de Raad van Korpschefs blijkt dat wijkagenten driekwart van de tijd niet in de wijk bezig zijn, maar ingezet worden voor ander politiewerk.

Ik heb zojuist een mail gekregen van een agent die 40 jaar in het vak zit. Hij geeft aan dat dit met name komt door de gigantische toename van administratieve verslaglegging. Wijkagenten zijn niet buiten, maar zitten achter de computer. De politie heeft de afgelopen zes jaar 1,2 mld. erbij gekregen. De korpsen krijgen eveneens extra geld voor 500 wijkagenten. Het aantal agenten en wijkagenten is de afgelopen jaren zowel in absolute als relatieve zin toegenomen.

Volgens de normen moet een wijkagent 80% van zijn tijd in de eigen wijk aan het werk zijn. Van de 26 korpsen lukt het maar zes korpsen om die norm te halen. Wat de CDA-fractie betreft kan dit niet. Daarom stel ik de volgende vragen:
- In haar brief van 15 december 2009 kondigde de minister een onderzoek aan naar de vraag hoe veel tijd agenten kwijt zijn. Zij verwacht in het voorjaar de resultaten daarvan te kunnen presenteren. Wat is de aanleiding geweest voor de korpschefs om dit eigen onderzoek uit te voeren? Vindt de minister dit onderzoek representatief? Om welke korpsen gaat het?
- Is de minister het met de CDA-fractie eens dat wijkagenten op zijn minst 80% van hun tijd aan het werk moeten zijn in hun wijk? Welke actie gaat de minister ondernemen om dit resultaat daadwerkelijk te bereiken?
- Hoe kan het dat het het ene korps wel lukt en het andere korps niet? Waarom lukt het 19 korpsen niet om de norm van 80% te halen? Hoe veel tijd besteden die 19 korpsen dan wel aan het werken in de wijken?

□

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. De heer Çörüz vraagt naar aanleiding van een onderzoek dat binnen de politie zelf gedaan is, wat mijn opvatting daarover is. Hij heeft specifiek gevraagd wat de aanleiding was voor dat onderzoek. Het onderzoek is gedaan in het kader van het programma Ontwikkeling gebiedsgebonden politie. Dat is een programma dat de politie in Nederland van groot belang acht. Daarvoor was het van belang om te achterhalen hoe wijkagenten op dit moment hun tijd besteden. Dat was de aanleiding.

De tweede vraag die mij gesteld is, is of het een representatief onderzoek was. Ik wil hier geen beoordeling geven van het onderzoek, want daar valt nogal wat over te zeggen, met name over de gemiddelde scores, waardoor je eigenlijk niet zo vreselijk veel weet. De bedoeling van de politie zelf was om een indicatie te krijgen van hoe het staat met de wijkagenten, overigens niet alleen op het punt van de tijdsbesteding, maar ook op andere punten. Dat beeld hebben we nu. Ik heb daarop gewacht om de politie niet te zeer te belasten met onderzoek, maar ik vind dit onderzoek voor ons doel – daarmee bedoel ik de Tweede Kamer en mij – te weinig specifieke kwantitatieve informatie geven. Dat is voor mij de reden geweest om het onderzoek op een andere manier op te zetten. Op de vraag of de wijkagent voldoende is vrijgemaakt voor wijkwerkzaamheden, 80%, bleek de gemiddelde score 3,4 te zijn. Dat zegt natuurlijk niet zo vreselijk veel. Een aantal korpsen doet het goed. Het interessante is echter dat dit niet gemeten is. Het is dus een vrij kwalitatieve benadering geweest. Misschien is het onderzoek wel representatief, maar erg kwalitatief. Ik wil het kwantitatief en dat was de reden om er eigen onderzoek naar te doen.

De heer Çörüz vraagt mij ook waarom het bij het ene korps wel lukt en bij een ander korps niet. Ik heb geen idee. Ik ga ervan uit dat het onderzoek dat op dit moment loopt daar ook informatie over zal geven. Hij heeft mij voorts gevraagd of ik 80% een redelijke norm vind. Het kabinet heeft niet 8,1 mln. per jaar uitgetrokken voor 125 wijkagenten om die wijkagenten andere dingen te laten doen dan activiteiten in de wijk. Nu kan ik met de Kamer ook wel begrijpen dat een klein deel van de tijd bijvoorbeeld voor noodhulp wordt ingezet. Dat is niet zo raar, zeker niet als het gaat om noodhulp binnen de wijk waarin de wijkagent actief is. Het moet echter wel duidelijk zijn dat een substantieel deel wordt besteed aan activiteiten in de wijk. Ik vind die 80% niet gek gekozen. Dat percentage is door de politie zelf bepaald en ik denk dat dit ons uitgangspunt zou moeten zijn. Overigens was de conclusie van de politie zelf dat een aantal korpsen het goed deed en dat een groot aantal andere korpsen er in ieder geval aan werkt om wijkagenten voor het grootste deel van hun tijd in de wijk te laten werken. De resultaten van het onderzoek die wij in het voorjaar tegemoet kunnen zien, zullen de Kamer en mij de mogelijkheid bieden om daarover met elkaar te spreken.

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. Ik ben blij dat de minister met de CDA-fractie van mening is dat die 80% in ieder geval substantieel zijn. Dat lijkt mij goed en daar moeten wij naar streven. Ik zal de minister niet vragen naar de 19 korpsen die het niet halen, maar kan de minister ons de namen geven van de korpsen die het wel halen? Wat gaat de minister doen om met name de administratieve lasten naar beneden te halen? Ik denk dan aan de Basisvoorziening Handhaving, de zogenaamde BVH. Wij hebben bij de begrotingsbehandeling gesproken over het project in Lisse. Zou dit voor de minister niet aanleiding moeten zijn om die heel innovatieve werkmethoden veel sneller landelijk te implementeren, opdat de politie veel minder tijd kwijt is aan administratieve rompslomp?

Minister **Ter Horst**: De voorbeeldkorpsen die staan in het rapportje dat op 15 december naar de Kamer is gestuurd, zijn de korpsen Amsterdam Amstelland, Noord-Holland Noord, Utrecht, Friesland, Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Zaanstreek-Waterland, Groningen, Midden en West-Brabant Noord, Gelderland en Oost-Gelderland. Het zijn overigens meer dan zes, dus ik neem aan dat dit rapportje iets dichter bij de waarheid is dan

de publicaties erover. Dat zijn de voorbeeldkorpsen. Ik neem aan dat dit voorbeelden zijn in de goede zin. Ik gaf al aan dat dit niet gemeten is, maar dat er een kwalitatief oordeel is gegeven. De administratieve lasten zijn een grote zorg voor elke politieagent. Mijn staatssecretaris is er nu niet meer, maar u weet dat het één van haar projecten is om in goed overleg met de politie de tien door de politie als meest belastend ervaren administratieve lasten terug te dringen. Ik moet daar wel bij zeggen dat dit voor een deel natuurlijk ook zaken zijn die wij zelf aan de politie opleggen. Zo worden er door het Openbaar Ministerie eisen gesteld aan de politie aangaande de wijze waarop de gegevens worden aangeleverd. Wij zijn wel met man en macht bezig om te proberen te bereiken dat de administratieve last minder wordt. Dat gebeurt in overleg met het veld, dus daar moet ook de goede informatie uit komen.

De heer **Van Raak** (SP): Voorzitter. Het CDA wil een representatief onderzoek, evenals de minister. Dat kan ik snel leveren. De SP heeft namelijk onderzoek gedaan onder 10.000 agenten. Daaruit blijkt dat negen van de tien wijkagenten zeggen dat zij veel te weinig op straat kunnen zijn, minder dan de helft van de tijd die daarvoor staat. Dit onderzoek is dus verricht. Nu kunnen wij de problemen oplossen.

Wijkagenten moeten elders de nood lenigen, dus de tekorten bij de politie elders opvullen. Ik denk aan de nooddienst bij evenementen. De minister wil 125 agenten extra per jaar. Die zullen allemaal verdwijnen in de nooddienst, ten behoeve van evenementen, zo verwacht ik. Met hen worden de gaten gevuld waarvan nu sprake is bij de politie.

Heel veel wijkagenten zijn in naam wijkagent en hebben dat ook op hun pet staan, maar in de praktijk zijn zij dat niet. Van de minister wil ik dus horen hoe wij ervoor gaan zorgen dat de agenten die op papier wijkagent zijn, dat in de praktijk ook kunnen zijn.

Aan de heer Çörüz van het CDA wil ik vragen om niet zulke krokodillentranen te plengen. Waarom zijn die gaten bij de politie ontstaan? Hoe komt het dat de wijkagenten hun werk niet kunnen doen? Er zijn door de bezuinigingen grote tekorten bij de politie: 190 mln. per jaar. De heer Çörüz staat hier dus krokodillentranen te plengen vanwege de tekorten bij de politie. Gaan wij dan ook stoppen met de bezuinigingen bij de politie? Anders is zijn verhaal over alle (wijk)agenten en de mensen in de buurt totaal ongeloofwaardig!

De **voorzitter**: De heer Çörüz krijgt het woord voor een korte reactie.

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. De heer Van Raak gaat altijd wel harder praten, maar dat overtuigt nog niet helemaal. Als hij goed heeft geluisterd, heeft hij gehoord dat ik zojuist heb gezegd dat de politie de afgelopen zes jaar 1,2 mld. extra heeft gekregen. Dat was ook voor extra wijkagenten. Het aantal agenten en wijkagenten is relatief absoluut toegenomen. Dan kan de heer Van Raak hier toch niet meer volhouden dat gaten met gaten gedicht worden?

De **voorzitter**: Ik heb zo'n vermoeden dat de heren het niet eens worden. Het woord is aan de minister.

Minister **Ter Horst**: Ik weet niet of de voorzitter van mij verwacht dat die overeenstemming alsnog bereikt wordt. Ik hoop van niet.

De **voorzitter**: Ik heb geen enkele verwachting.

Minister **Ter Horst**: Het is altijd mooi om zo het nieuwe jaar te beginnen.

De **voorzitter**: Ja.

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. De heer Van Raak heeft gesproken over het onderzoek dat de SP heeft gedaan. Het is bekend dat ik dat zeer waardeer. Over representativiteit kunnen wij lang met elkaar stoeien, want het feit dat 10.000 van de 50.000 mensen hebben gereageerd, wil nog niet zeggen dat het onderzoek representatief is. Anders moet men zijn schoolgeld terughalen. Van een representatief onderzoek is alleen sprake als een aselecte steekproef is gedaan. Daar was in dit geval geen sprake van. Dat doet overigens niets af aan de waarde van het onderzoek.

Ik onderschrijf wat de heer Çörüz in dat verband gezegd heeft: de politie heeft er in de afgelopen jaren 1,2 mld. bij gekregen en dat kan ook vorm krijgen in formatieplaatsen. Welnu, het aantal politiemensen is in de afgelopen tien jaar alleen maar toegenomen. Dit leidt bij mij tot de stellige overtuiging dat het geen kwestie van formatie is, maar van prioriteiten. Als de politie, evenals deze Kamer en evenals deze minister van mening is dat blauw op straat van groot belang is, zal de politie daaraan ook prioriteit moeten geven, zodat agenten op straat werken. De problemen rond de noodhulp zullen dus op een andere manier moeten worden opgelost.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Voorzitter. Allereerst wil ik een opmerking maken aan het adres van de heer Çörüz. Hij sprak heel zacht, maar toch hoop ik dat alle politieagenten die kijken, hebben gehoord dat het CDA alle politieagenten in Nederland in de steek laat. Het CDA is immers akkoord met de bezuinigingen. De heer Çörüz zei zojuist namens het CDA dat er in deze kabinetsperiode 500 agenten bij komen. Dat is flauwekul. Ik wil dat even recht zetten.

Vandaar de volgende vraag aan deze minister. Het is toch zo dat de peildatum voor die 500 extra agenten 31 december 2011 is, dus dat dit aantal pas dan ingevuld moet zijn? Dit kabinet zit er dan niet meer, dus dit aantal zal niet meer in deze kabinetsperiode gerealiseerd worden.

Minister **Ter Horst**: Ik kan mij herinneren dat mevrouw Verdonk en ik vorig jaar dit debatje ook hadden. Dit kabinet heeft afgesproken dat er 500 wijkagenten bijkomen; 125 per jaar. Dat betekent 125 in 2008, 125 in 2009, 125 in 2010 en 125 in 2011. Wij weten niet tot wanneer dit kabinet aanblijft. Omdat het geld in de begroting zit en ook in de begroting voor 2011 zal zitten, ga ik ervan uit dat het mogelijk zal zijn om de doelstelling van 500 nieuwe wijkagenten eind 2011 gerealiseerd te hebben.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De wijkagenten zijn terecht een paradepaardje van dit kabinet. Er moeten er meer komen. Het is zorgwekkend dat wij bij werkbezoeken horen en dat uit onderzoeken blijkt dat er simpelweg

te weinig van terecht komt. Ik vraag de minister om niet te wachten op het laatste proefschrift over de representativiteit van een onderzoek en allerlei toeters en bellen daaromheen. Hoe kan er op korte termijn voor worden gezorgd dat wij de agenten in de praktijk ook tegenkomen in de wijken en dorpen?

Minister **Ter Horst**: Wellicht wil de heer Van der Staaij het beeld laten ontstaan dat je in de wijken geen wijkagenten tegenkomt. Dat is natuurlijk niet waar. De heer Van der Staaij gaat vaak op werkbezoek bij de politie. Ik ga vaak op werkbezoek. Dat geldt ook voor andere leden van de Kamer. Uiteraard zijn er in al die korpsen daadwerkelijk wijkagenten. Het kabinet heeft 500 nieuwe wijkagenten beloofd. Dit betekent dat er 125 per jaar bijkomen. In 2008 zijn er 118 gerealiseerd. Dat is dus iets minder dan 125, maar het waren er wel 118. Ik hoop te kunnen melden dat het aantal over 2009 ook in die orde van grootte zal liggen. Dat weet ik nog niet zeker. Ik deel de zorg van de heer Van der Staaij over de vraag of alle korpsen in Nederland de grootste prioriteit geven aan de wijkagenten. Ik zie ook wel dat sommige dingen belangrijker worden gevonden dan andere. Wij moeten steeds het signaal uitstralen dat wij het van groot belang vinden dat er wijkagenten zijn en dat die het grootste deel van hun tijd daadwerkelijk in de wijk en het liefst op straat doorbrengen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): GroenLinks vindt de wijkagent van cruciaal belang, zeker als het gaat om sociale veiligheid. Recente incidenten tonen dit maar weer aan. Ik vraag mij af wat die term nog voorstelt als je dit soort cijfers hoort. Ik vraag aan de minister om in de nadere analyse ook scherp weer te geven waarom ongeveer zes politiekorpsen er wel in slagen om aan de voorwaarden te voldoen en ongeveer negentien politiekorpsen dus niet.

Minister **Ter Horst**: De heer Çörüz stelde deze vraag ook al. Ik heb al gezegd dat het niet om zes korpsen gaat. Ik tel nog een keer. Volgens het rapportje dat door de politie zelf is gemaakt en waarover wij nu spreken, gaat het om elf voorbeeldkorpsen. Ik ga ervan uit dat wij via het lopende onderzoek een beeld kunnen krijgen van het verschil tussen korpsen die het wel halen en korpsen die het niet halen. Zit het verschil in financiële problematiek of zit het in de prioriteiten die zij stellen? Ik ga ervan uit dat dit een onderdeel is van het rapport, dat ik naar de Kamer stuur zodra ik het heb.

De heer **Brinkman** (PVV): De minister neemt het rapport ter hand dat de korpsen zelf hebben opgesteld. Dat is nu net het probleem met de politie in Nederland. De minister kijkt alleen naar waar de korpsleiding mee aan komt zetten. Natuurlijk hebben die mensen hun zaakjes op papier goed voor elkaar. Niet op straat, maar op papier hebben zij de zaakjes goed voor elkaar. Als ik deze minister vraag om concreet afspraken te maken met de korpschefs, zegt ze dat ze niet met hen aan tafel gaat zitten, omdat zij alleen met korpsbeheerders praat. Wanneer gaat de minister eindelijk de korpschefs afrekenen op de wanprestaties die zij aan de burgers leveren?

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. De heer Brinkman weet dat ik altijd opensta voor kritiek van de PVV-fractie, maar ik vind dat hier toch wel een nuancerende opmerking mag worden gemaakt. Ik ga nu juist niet af op het rapport van de politie zelf! Ik heb het rapport op verzoek naar de Kamer gestuurd. Bovendien heb ik eerder gemeld dat ik zelf onderzoek ga doen, niet omdat ik denk dat de politie het positiever zal voorstellen dan het is, maar omdat de manier waarop het onderzoek is gedaan, de Kamer en mij te weinig informatie geeft om daadwerkelijk te kunnen sturen op het aantal wijkagenten en de tijdsbesteding. Daarom laat ik het onderzoek doen op de manier waarop ik het in kwantitatieve zin wil. Ik ga ervan uit dat dit de Kamer en mij de informatie biedt om korpsen nadrukkelijker een stimulans te geven.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Het aanpakken van de problematiek van de overlast en de verloedering is één van de doelstellingen van dit kabinet. Het presteert op dat gebied echter heel mager. De minister van BZK weet zelf ook dat de doelstelling op dat terrein lang niet is behaald. De wijkagenten, die wij juist zo hard nodig hebben om het probleem van de overlast en de verloedering aan te pakken, stellen verkeerde prioriteiten. Dat zou een oorzaak kunnen zijn van het feit dat deze kabinetsdoelstelling niet is gerealiseerd. Deze minister zei zojuist dat zij de uitkomsten van het onderzoek van de korpschef niet overneemt en dat zij daarop dus niet zal ingaan. Waarom doet de minister dat niet? Wij verliezen immers kostbare tijd als wij niet nu al aan de slag gaan om ervoor te zorgen dat de wijkagenten dat werk doen waarvoor zij zijn aangenomen.

Minister **Ter Horst**: Het probleem waarop mevrouw Griffith doelt, namelijk dat van de overlast en de verloedering, heeft de aandacht van het kabinet. Dat is een hardnekkig probleem. Ik ben er overigens stellig van overtuigd dat dit niet alleen door de politie, en dus evenmin door de wijkagenten, kan worden opgelost. Zij spelen bij het oplossen van dat probleem absoluut een belangrijke rol, maar het gaat om een veel bredere aanpak. Om die reden zijn er met veertig gemeenten in Nederland nieuwe afspraken gemaakt over het reduceren van de overlast. Ik zeg nogmaals dat wijkagenten bij het oplossen van deze problematiek zeker een rol spelen, maar dat die rol niet allesbepalend is.

Mevrouw Griffith vroeg of wij niet nu al iets kunnen doen in plaats van dat wij het onderzoek afwachten. Dit onderzoek heeft mij een beetje teleurgesteld. Ik hoopte dat dit de informatie zou opleveren waaraan wij behoefte hebben. Dat dit niet is gebeurd, kan de politie ook niet helpen. Dat neemt niet weg dat wij pas over twee maanden kunnen constateren hoe de stand van zaken is en evenmin dat ik er tijdens gesprekken met de korpsbeheerders, waarbij ook de voorzitter van de korpschefs aanwezig is, voortdurend op hamer dat het van groot belang is dat wijkagenten daadwerkelijk aan het werk zijn. Daarvoor krijgen de korpsen dan ook 8,1 mln. per jaar. Het kabinet verwacht dus dat die wijkagenten worden aangesteld en dat zij een substantieel deel van hun tijd op straat doorbrengen.